

VARIA

Ks. RYSZARD SZTYCHMILER

Uniwersytet Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6441-3291>
e-mail: sztyry@uwm.edu.pl

JAROSŁAW DOBKOWSKI

Uniwersytet Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2010-4152>
e-mail: j.dobkowski@uwm.edu.pl

KSIĄDZ PROFESOR FLORIAN LEMPA (1951–2025)

Streszczenie: Tekst poświęcony jest pamięci Księdza Floriana Lempy (1951–2025), który przez ponad 20 lat był pracownikiem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na stanowisku profesora. Książka Profesor był osobą wielce zasłużoną. Współtworzył Wydział Prawa i Administracji UWM oraz Filię w Elku. Był kierownikiem jednostek organizacyjnych typu katedra i zakład. Prowadził zajęcia dydaktyczne m.in. z prawa kanonicznego, prawa wyznaniowego oraz nauki administracji. Wypromował setki dyplomantów: magistrów prawa, administracji i bezpieczeństwa wewnętrznego oraz licencjatów administracji i bezpieczeństwa wewnętrznego. Brał udział w kształceniu kadr naukowych. Prowadził działalność badawczą. Był cenionym i lubianym nauczycielem i współpracownikiem.

Słowa kluczowe: Książka Florian Lempa (1951–2025), profesor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, *pro memoria*

PRIEST PROFESSOR FLORIAN LEMPA (1951–2025)

Abstract: This text is dedicated to the memory of Priest Florian Lempa (1951–2025), who worked as a professor at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn for over 20 years. Priest Professor was a highly distinguished person. He co-founded the Faculty of Law and Administration and the Branch in Elk. He was the head of organisational units such as departments. He taught classes in canon law, religious law and administrative science, among other subjects. He promoted hundreds of graduates: masters of law, administration and internal security, as well as bachelors of administration and internal security. He participated in the education of academic staff. He conducted research activities. He was a valued and well-liked teacher and colleague.

Keywords: Priest Florian Lempa (1951–2025), professor at the University of Warmia and Mazury in Olsztyn, *pro memoria*

29 września 2025 r., w 75. roku życia i 48. roku kapłaństwa, zmarł w Warszawie ks. prof. dr hab. Florian Lempa – specjalista prawa kanonicznego i prawa rzymskiego, nauczyciel akademicki, kierownik katedr uniwersyteckich, ceniony dydaktyk, wychowawca wielu pokoleń prawników, członek założyciel Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, w latach 2001–2022 profesor Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Społeczność akademicka straciła dobrego człowieka, kapłana i zaangażowanego pedagoga.

Urodził się 7 maja 1951 r. w Kołczicach na Śląsku z małżeństwa rodziców Franciszka i Hildegardy z domu Urbańczyk. Tam też uczęszczał do szkoły podstawowej, a egzamin dojrzałości złożył w 1969 r. w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Mickiewicza w Lublińcu. W latach 1972–1978 studiował w Wyższym Seminarium Duchownym w Łodzi i w tamtejszej katedrze 21 maja 1978 r. przyjął święcenia kapłańskie. Studia magisterskie na Wydziale Prawa Kanonicznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego rozpoczął w 1979 r., które ukończył uzyskaniem 30 czerwca 1982 r. tytułu zawodowego magistra prawa kanonicznego. Dyplom ukończenia studiów otrzymał nie tylko z oceną bardzo dobrą, ale i z wyróżnieniem. Równocześnie uzyskał stopień kościelny licencjata prawa kanonicznego. 26 czerwca 1984 r. na podstawie przedłożonej rozprawy doktorskiej pt. *Odpowiedzialność administracji kościelnej za szkody wynikłe z nielegalnego aktu administracyjnego*, napisanej pod kierunkiem i opieką naukową ks. prof. dr. hab. Józefa Krukowskiego, oraz po złożeniu przepisanych egzaminów uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego, nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa Kanonicznego i Nauk Prawnych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Rok później dysertacja ukazała się nakładem Redakcji Wydawnictw Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (Lublin 1985, ss. 194). Uchwałą Rady Wydziału Prawa Kanonicznego i Świeckiego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego z 21 stycznia 1992 r. (zatwierdzoną przez Centralną Komisję do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 21 grudnia 1992 r.) został mu nadany stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego. Podstawą nadania była rozprawa habilitacyjna pt. *Przestępne nadużycie władzy kościelnej w prawie powszechnym kościoła łacińskiego* (Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1991, ss. 338). Po ocenie całokształtu dorobku naukowego, w tym dwóch kolejnych monografii obrazujących Jego zainteresowania badawcze z zakresu kościelnego prawa administracyjnego pt. *Kompetencje, uprawnienia i obowiązki w Kościele katolickim* (Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2013, ss. 256) oraz z zakresu kościelnego prawa karnego pt. *Kanoniczna ochrona karna małoletnich przed nadużyciami seksualnymi* (Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2013, ss. 263), postanowieniem Nr 115.6.2016 z dnia 22 czerwca 2016 r. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej nadał Mu tytuł naukowy profesora nauk prawnych (M.P., poz. 730).

Z dniem 1 października 1984 r. ks. Lempa rozpoczął w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim pracę naukowo-dydaktyczną, zajmując tam do 10 lipca 1996 r. kolejno stanowiska: asystenta-stażysty, starszego asystenta, adiunkta oraz adiunkta ze stopniem naukowym doktora habilitowanego. Obowiązki

służbowe wykonywał początkowo w Katedrze Kościelnego Prawa Publicznego i Konstytucyjnego, a po habilitacji – w Katedrze Kościelnego Prawa Karnego, której w 1993 r. został kierownikiem. Prowadził tam wykłady z następujących przedmiotów: kościelne prawo karne, ustrój hierarchiczny Kościoła, zadanie nauczania Kościoła, pozasakramentalne akty kultu Bożego, miejsca i czasy święte oraz ćwiczenia z kościelnego prawa publicznego. Podczas pracy w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim sprawował funkcje redaktora serii wydawniczej „Kościół i prawo” oraz „Biuletynu Stowarzyszenia Kanonistów Polskich”. Był też sekretarzem Sekcji Kanonistów przy Komisji do spraw Nauki Katolickiej Konferencji Episkopatu Polski. Został powołany na członka korespondenta Towarzystwa Naukowego KUL, był członkiem założycielem Stowarzyszenia Kanonistów Polskich, współpracownikiem redakcji Encyklopedii Katolickiej oraz członkiem zespołu opracowującego całościowy komentarz do Kodeksu Prawa Kanonicznego. Brał czynny udział w kanonistycznych kongresach międzynarodowych i sympozjach naukowych we Francji, Niemczech i Polsce. Sam organizował lub współorganizował kilka sympozjów krajowych i międzynarodowych. Pełnił funkcję recenzenta w przewodach doktorskich. Praca naukowa i organizacyjna była bardzo ważną częścią Jego życia.

Od 1993 r. ks. prof. Lempa prowadził zajęcia zleczone z zakresu prawa kanonicznego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku. W latach 1996–2015 był tam profesorem nadzwyczajnym oraz kierownikiem Zakładu Prawa Rzymskiego i Kanonicznego. Prowadził zajęcia z prawa kanonicznego i liczne fakultety. Wypromował tam czterech doktorów nauk prawnych. Uniwersytet w Białymstoku był dla niego przez wiele lat podstawowym miejscem pracy.

Od 1 lutego 1998 r. do śmierci był też profesorem na Wydziale Prawa Wyższej Szkoły Handlu i Prawa (obecnie: Uczelnia Łazarskiego w Warszawie). Zorganizował tam Katedrę Prawa Rzymskiego, której był wieloletnim kierownikiem. Przez ponad 27 lat spod jego ręki wyszły rzesze absolwentów kierunku prawo i administracja. Wypromował także doktora. Prowadził badania naukowe i zrealizował projekt badawczy pt. *abulae iuris Romani*.

Ks. prof. Florian Lempa był także zatrudniony jako profesor w Wyższej Szkole Finansów i Zarządzania w Siedlcach (2003–2009) oraz Wyższej Szkole Mazowieckiej (2005–2006), ale przede wszystkim był związany od początku z powstającym w Olsztynie Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, a następnie wspierał rozwój tworzonej w Elku Filii UWM.

Od 1 lutego 2001 r. był pracownikiem naukowo-dydaktycznym zatrudnionym na stanowisku profesora nadzwyczajnego w Zakładzie Prawa Kanonicznego i Porównawczego Instytutu Prawa i Administracji na Wydziale Zarządzania i Administracji UWM. Po powołaniu Wydziału Prawa i Administracji z dniem 10 lipca 2001 r. i wyodrębnieniu Katedry Prawa Międzynarodowego swoją osobą wspierał jej „minimum kadrowe”, aby w następnym roku powrócić do składu osobowego Zakładu Prawa Kanonicznego, którego 1 października 2002 r. został kierownikiem. Wchodził w skład pierwszej Rady Wydziału Prawa i Administracji. W 2004 r. został „mianowanym” profesorem nadzwyczajnym w Katedrze Prawa

Kanonicznego i Wyznaniowego. W 2008 r. przeszedł do Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji, której po tragicznej śmierci ks. bp. prof. Tadeusza Płoskiego w 2010 r. został pełniącym obowiązki kierownika. Funkcję tę pełnił do 2013 r.

Równoległe od 2004 r. wspierał dydaktycznie i firmował kierunek administracja w Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym UWM w Ełku. Z biegiem czasu koncentrował tam swoje wysiłki, co zaowocowało przejściem 1 września 2013 r. do utworzonego 26 października 2012 r. Wydziału Studiów Technicznych i Społecznych w Ełku; pierwsza w historii inauguracja roku akademickiego odbyła się na Wydziale 5 października 2013 r. W Katedrze Administracji (potem Katedrze Administracji i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a jeszcze później Katedrze Nauk Społecznych i Administracji) Filii UWM w Ełku był zatrudniony przez blisko dziesięć lat, do 30 września 2022 r. Był tam redaktorem tematycznym czasopisma naukowego „Civitas et Lex”. Był też autorem cennych publikacji. Recenzował monografie wydawane przez pracowników tego ośrodka akademickiego. Prowadził tam wykłady z prawa kanonicznego, prawa wyznaniowego oraz nauki administracji. Popularnością cieszyły się jego wykłady specjalizacyjne i fakultety. Wchodził w skład powołanej przez Prezydenta Ełku kapituły konkursu „Nagroda Prezydenta Miasta Ełku za wyróżniającą się pracę dyplomową o tematyce związanej z miastem Ełk”. W ośrodku ełkim był zatrudniony na stanowisku *full* profesora.

Ogółem podczas pracy w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim wypromował setki dyplomantów: magistrów prawa, administracji i bezpieczeństwa wewnętrznego oraz licencjatów administracji i bezpieczeństwa wewnętrznego. Pod jego kierunkiem i opieką naukową niższe stopnie naukowe uzyskali wychowankowie z Ełku i Olsztyna: dr Piotr Wojnicz (autor rozprawy doktorskiej pt. *Działalność Stolicy Apostolskiej na rzecz migrantów w kontekście prawa Unii Europejskiej*, Olsztyn 2014), dr Olga Arent (autorka rozprawy doktorskiej pt. *Przestępstwo porwania lub przetrzymywania dla okupu w prawie polskim i kanonicznym*, Olsztyn 2015), dr Martyna Seroła (autorka rozprawy doktorskiej pt. *Bigamia w prawie polskim i w prawie kanonicznym*, Olsztyn 2017). Był także recenzentem w jednym przewodzie doktorskim realizowanym na Wydziale Prawa i Administracji UWM.

Działalność akademicka ks. prof. Floriana Lempy na trwale zapisała się nie tylko w historii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w sferze dydaktyki, nauki oraz organizacji, wniosła też wiele do rozwoju polskich nauk prawnych. Na wniosek Ministra Edukacji Narodowej i Sportu za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej z 18 września 2002 r. o nadaniu odznaczeń (M.P. Nr 61, poz. 855) został uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi.

Uzasadnienie nadania tego zaszczytnego znaku pozostało aktualne przez następne lata aktywności akademickiej i społecznej ks. prof. Floriana Lempy. Wśród współpracowników zostanie zapamiętany Jego uśmiech, poczucie humoru, otwartość, dystans do otaczającej rzeczywistości, oryginalność poglądów, konsekwencja i autonomiczność w działaniu. Chociaż był Profesorem i Przełożonym,

nigdy nie miały do niego zastosowania słowa: *Honores mutant mores*. Jak widać, odszedł od nas szanowany i lubiany nauczyciel akademicki, a przede wszystkim dobry człowiek.

***

Ks. prof. dr hab. Ryszard Sztuchmiller: Jako współbrat w kapłaństwie poznałem ks. dra Floriana Lempę w Lublinie w 1986 r. podczas naszej pracy w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, gdzie jako młodzi naukowcy nie tylko współpracowaliśmy na uczelni, lecz także mieszkaliśmy w jednym budynku (Konwikt Księża Profesorów i Studentów KUL). Wspólne Msze św., nabożeństwa, rekolekcje, a także codzienne wspólne posiłki, możliwość częstego odwiedzania się, wspólne radosne wieczory, realizowanie zadań naukowych i organizacyjnych, dały okazję do zaprzyjaźnienia się, do zauważenia wielkich walorów osobowych ks. Floriana tak ludzkich, jak i kapłańskich. Potwierdziły to nasze prawie czterdziestoletnie kontakty w Lublinie, w Olsztynie i podczas konferencji naukowych w Polsce i poza jej granicami. Niech dalsze życie z Chrystusem, którego naśladował szczególnie w dobroci, będzie Jego wieczną nagrodą.

Dr hab. Jarosław Dobkowski, prof. UWM: Od początku zatrudnienia w Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie ks. prof. Florian Lempa utrzymywał dobre kontakty z pracownikami Zakładu Prawa Administracyjnego (następnie Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji), a z kierownikiem: prof. Wincentym Bednarkiem łączyła Go autentyczna przyjaźń. Włączyliśmy się w organizowane przez Księdza Profesora sympozjum nt. *Małżeństwo wczoraj i dziś* (Olsztyn, 21 listopada 2002 r.). Stąd też Jego przejście do ówczesnego Zakładu Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji nie było zaskoczeniem i zostało przyjęte ze zrozumieniem. Zajmował się nauką administracji, w tym administracją w Kościele katolickim. Przede wszystkim od początku wspierał młodszych pracowników badawczo-dydaktycznych. Nie tylko zachęcał nas do wyjazdów naukowych do Paryża, lecz również służył bieżącą pomocą, a nawet nieodpłatnie udostępniał swój dom do użytkowania podczas takich pobytów. Pracownicy z tych możliwości korzystali, a piszący te słowa miał możliwość przeprowadzenia w sierpniu 2008 r. kwerend w stacji naukowej PAN w Paryżu i w Bibliothèque nationale de France François Mitterrand. Promował także rozwój organizacyjny i niejako wypychał do przodu młodych pracowników, czego najlepszym dowodem było godne naśladowania zachownie Księdza Profesora po tragicznej śmierci ks. bpa prof. Tadeusza Płoskiego. Pojawiła się wtedy sprawa obsadzenia opróżnionego stanowiska kierownika Katedry. Pełnienie obowiązków kierownika uzależnił od powołania mnie na swojego zastępcę, a gdy tak się stało – udzielił szerokich pełnomocnictw i nigdy nie zmienił ani nie uchylił wydanych przeze mnie decyzji. Kierowania Katedrą podjął się przy tym tylko do czasu, kiedy się „usamodzielniał”, a kiedy ruszyła moja procedura habilitacyjna, „przekazał” mi kierowanie Katedrą w całości. Ważnym aktem na rzecz środowiska polskich administratywistów było zorganizowanie „na szybko” 24 września 2011 r. i współcelebrowanie Mszy św. w intencji śp. Profesora Jerzego Stefana Langroda w bazylice Sacré-Coeur na paryskim Montmartrze,

która odbyła się podczas XII Dorocznej Międzynarodowej Konferencji Naukowej Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej na temat „Teoria nauk administracyjnych – aktualność dzieła profesora Jerzego Stefana Langroda”. Stał się dla nas niekwestionowanym autorytetem i „wielkim” człowiekiem, którego działalność i zaangażowanie na rzecz dzieci autorytet i miano to tylko wzmacniały. Wiadomość o śmierci śp. Floriana Lempy bardzo nas poruszyła, a udział delegacji Katedry w ceremonii pogrzebowej był tylko jednym z elementów naszego pożegnania z naszym Księdzem Profesorem, Kierownikiem i Orędownikiem, którego będziemy mieli zawsze w pamięci.

***

Uroczystości pogrzebowe śp. ks. prof. Floriana Lempy odbyły się w dwu miejscowościach: w Warszawie, gdzie przez wiele ostatnich lat pracował naukowo oraz w Kochcicach, miejscu Jego urodzenia i młodości. Pierwsza Msza św. żałobna sprawowana była w kościele pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w Warszawie 6 października, a druga – Msza św. pogrzebowa – w kościele parafialnym pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kochcicach we wtorek 7 października o godz. 11.00. Po tej Mszy św. ciało zmarłego Księdza Profesora złożone zostało do grobu na miejscowym cmentarzu. Niech pozostanie w naszej wdzięcznej pamięci, także modlitewnej.

BIBLIOGRAFIA

- Archiwum UWM, Wydział Prawa i Administracji: Teczka osobowa: Lempa Florian, sygn. 9454/14.
- Guzewicz W., „*Civitas et Lex*” (2014–2023). *Powstanie i rozwój – organy zarządzające i współpracujące – charakterystyka zawartości*, „*Civitas et Lex*” 2024, nr 2, s. 71–83.
- Guzewicz W., *Ks. prof. dr hab. Florian Lempa (1951–2025)*, „*Civitas et Lex*” 2025, nr 4, s. 91–94.
- Guzewicz W., *W życzliwej pamięci. Wspomnienia o śp. ks. prof. dr hab. Florianie Lempie*, „*Civitas et Lex*” 2025, nr 4, s. 95–97.
- Ikonowicz M., *Dobry ksiądz to ksiądz ubogi. Wywiad z Księdzem Profesorem Florianem Lempą*, „*Przekrój*” z 13 marca 2025 r.
- Lempa F., *Kanoniczna ochrona karna małoletnich przed nadużyciami seksualnymi*, Białystok 2013.
- Lempa F., *Kompetencje, uprawnienia i obowiązki w Kościele katolickim*, Białystok 2013.
- Lempa F., *Odpowiedzialność administracji kościelnej za szkody wynikłe z nielegalnego aktu administracyjnego*, Lublin 1985.
- Lempa F., *Przestępne nadużycie władzy kościelnej w prawie powszechnym Kościoła łacińskiego*, Lublin 1991.
- Lempa Florian, w: *Słownik biograficzny profesorów Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie*, pod red. M. Fafińskiej i in., Olsztyn 2004.